

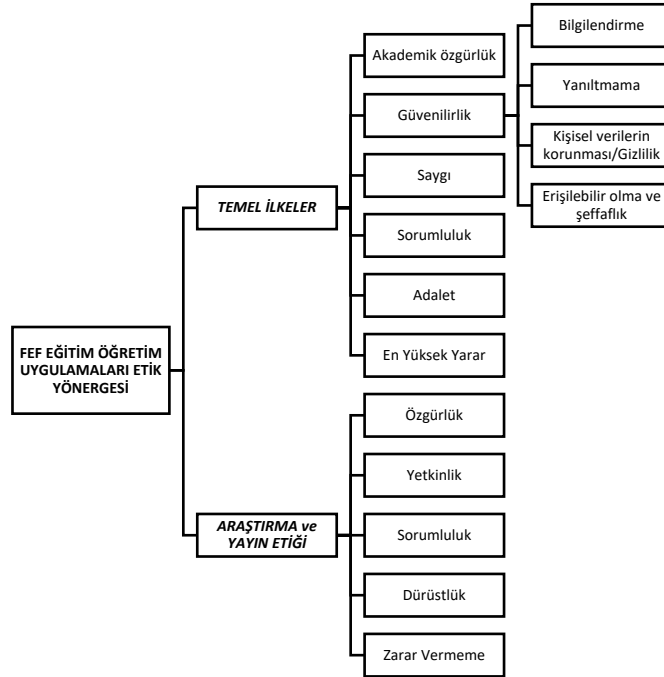
**BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ**

EĞİTİM-ÖĞRETİM UYGULAMALARI ETİK YÖNERGESİ (FEF-ETİK)

Son Güncelleme: 05 Nisan 2021

AMAÇ:

Fen-Edebiyat Fakültesi Eğitim Öğretim Uygulamaları Etik Yönergesi (FEF-ETİK) ile eğitim öğretim uygulamalarının tanımlanması, sınırlarının netleştirilmesi, ideal uygulama koşullarının belirlenmesi yolu ile eğitim - öğretim kalitesini yükseltmek, öğretim elemanı - öğrenci ilişkilerini düzenlemek ve bütün tarafların haklarının dengeli bir biçimde korunmasını sağlamak amaçlanmaktadır.

TEMEL İLKELER

Bu bölüm Başkent Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi eğitim -öğretim yaklaşımını tanımlayan, öğrenci-öğretim elemanı ilişkilerinde dikkate alınan ve eğitim öğretim sürecinin yanı sıra bilimsel standartları iyileştirme amacı taşıyan evrensel değer ve ilkeleri içermektedir.

1. Akademik Özgürlük

Öğretim elemanları ve öğrenciler insan haklarına ve özerkliğine saygı çerçevesinde, ayrımcılık yapmayacak şekilde bilimsel tartışma ve araştırma üretme ve yürütmeye özgüdür. Ek olarak,

uzmanlık alanı bağlamında toplumsal konuları ele almada ve ders içeriğinde yer verirken de herhangi bir sansür ya da baskıya maruz kalmayacağından emindir.

Ders içerik ve işleyişinin planlanması ve yürütülmesinde etik ilkeleri dikkate almak kaydı ile öğretim elemanları özerk ve özgürdür. Benzer şekilde öğrencilerle yapılan uygulamalarda da uygulamanın öğretim elemanı tarafından çerçeveselendirilen sınırları içinde öğrencilerin özerkliğine saygı duyulur.

Öğrencilerin eğitim-öğretim etkileşimlerinde, ders veya uygulama içeriği ile uyumlu görüş, öneri ve sorularına sansür uygulanmaz, öğrenciler yargılanmaz veya öğrencilere bedel ödetilmez. Bunların olmaması için ise azami özen gösterilir.

Temel hak ve özgürlüklerin kurum, toplum ve evrensel düzeyde korunması ve desteklenmesi konusunda duyarlılık ve sorumluluk bütün fakülte mensupları için esastır.

2. Güvenilirlik (dürüstlük, doğruluk, şeffaflık, gizlilik, kişisel verinin korunması ve sadakat);

Eğitim-öğretim uygulamalarında, öğretim elemanları ve öğrenciler;

- doğru ve şeffaf bilgilendirme,
- yanıltmama,
- kişisel veri ve paylaşımlarını eğitim öğretim faaliyet ve kanalları ile sınırlı tutma/koruma,
- erişilebilir olma,
- karşılıklı güven, saygı ve açıklığa özen gösterme yolları ile güvenilir ve öngörülebilir olmaya özen gösterir.

2.1. Bilgilendirme;

Bütün eğitim-öğretim uygulamalarında önceden bilgilendirme yapılır, tutarlılık sağlanır ve doğru bilgi verilir. Bu bilgilendirme;

- öğrencilerin dönem boyunca ulaşabilecekleri bir konumda bulundurulur [ders başlamadan ilgili ders ara yüzüne (örn., ÖYS) yüklenir ve dönem boyunca muhafaza edilir],
- en geç dönemin ilk dersinde öğrencilere sunulur, belirsizlikler varsa giderilir ve aşağıdaki bilgileri içerir:
 - Dersin amacı
 - Dersin gün ve saatleri
 - Dersin yürütüleceği çevrim içi ya da yüz yüze platform bilgileri, bağlantıların her hafta nasıl ve ne zaman ulaştırılacağı bilgisi
 - Dersin işleyişine ilişkin öğrenciden beklentiler (Devam/devamsızlık bilgisi, kamera kullanımı vb.)

- Değerlendirme sistemi (ara sınav ve final puanlama planı zorunlu olmakla birlikte, değerlendirme yöntemi ve ağırlığı, ek değerlendirme kalemleri –ödev vb.- ders yürütücüsünün inisiyatifi ile belirlenir)
- Haftalık ders içerik ve planı
- Varsa ek uygulamaların tarih ve kısaca işleyiş bilgisi (puanlama sistemi, beklenen tarih, kısa açıklama, dil bilgisi vb.)
- Yararlanılacak temel ve yardımcı kaynakların künyeleri
- Öğrencinin ders yürütücüsüne ulaşabileceği iletişim bilgisi ve varsa ofis saatleri hakkında bilgi,
- İtiraz/şikayet/görüş/öneri kanalı (Ders yürütücüsüne doğrudan eposta, ofis telefonu, ÖYS forumu vb.)
- Gizlilik sınırları (Ders kayıt ve materyallerinin paylaşımı vb)

Dönem başında belirlenen ders tasarımı/planında değişiklik yapılmamasına özen gösterilir. Değişiklik yapma ihtiyacı doğarsa, bu değişiklik öğrencilere en az 1 hafta önceden bildirilir ve öğrencilerin en az zarar göreceği şekilde düzenlenir. Aşağıda verilen durumlarda bu maddenin dikkate alındığından emin olunur:

- Ders içeriğinde değişiklik
- Ders gün ve saatinde değişiklik
- Ders iptali
- Çevrim içi ya da yüz yüze platform/ortam değişikliği
- Ödev, değerlendirme, sınav planında değişiklik vb.

Ölçme ve değerlendirme uygulamalarından önce öğrencilerin ölçme yöntemlerinin yönerge (dili, içeriği, yöntemi vb.) ve puanlama sistemine yönelik bilgilendirilmesine özen gösterilir. Ölçme-değerlendirme uygulamalarının sonuçları dönem bitimine en geç 2 hafta kalaya kadar duyurulmuş olur.

Öğrenciler de eğitim-öğretim uygulamalarının (ders, ders içi etkinlik, araştırma vb.) işleyişini ya da katılımı engelleyecek, etkileyecek özel durumları ile ilgili ders sorumlusunu ve gerekirse bölüm yönetimini önceden ve doğru bilgilendirmek ile yükümlüdür.

2.2. Yanıltmama

Öğrencilerin tamamına ya da bir kısmına eksik ya da yanlış bilgi verilen uygulamalardan kaçınılır. Ders içeriği ve işleyişi için önemli olduğu düşünülen ve öğrenme sürecine katkısı olacağına ilişkin rasyonel gerekçeleri olan farklı uygulamalarda ise (örn., önceden bilgilendirilmeden yapılan quizler, sonradan bilgilendirme yapılan ya da yanıltma içeren araştırmalar vb.) uygulamaların sonuçları takip edilir, bir zarar söz konusuysa telafi edilir ve en uygun zamanda süreç ile ilgili doğru bilgilendirme yapılır.

Ek olarak, öğrenciler de öğretim uygulamalarının (ders, ders içi etkinlik, araştırma vb.) işleyişini ya da katılımı engelleyecek, etkileyecek özel durumları ile ilgili olarak öğretim elemanlarını,

bölüm ve fakülte yönetimini yanıltmaz. Özel durumlarını geciktirmeden ve belgeleyerek ilgili birime sunar.

2.3. Kişisel verilerin korunması/gizlilik

Ders kayıtları da dahil olmak üzere öğrencilerin dersteki bütün etkileşim ve bilgileri (forumlardaki görüşleri, sınav yanıtları, ders etkileşimleri, soru ve itirazları vb.) korunur ve yasal bir gereklilik olmadığı sürece başka mecralarda ve kişilerle paylaşılmaz. Eğitim amaçlı ya da akademik diğer uygulamalarda kullanılması gerekirse öğrenci ya da öğrencilerin ders tanıtımında ve izlencesinde bilgilendirilmiş olduğundan emin olunur.

Bir dersin ya da uygulamanın etkileşim ve materyalleri başka akademik uygulamalarda kullanılacaksa, öğrencilerin kimliklerini açık edecek verilerin (İsim-soy isim, okul, bölüm, fiziksel tanımlayıcı bilgiler, görüntü vb.) uygun bir biçimde değiştirildiğinden ya da saklandığından emin olunur.

Öğrenciler kişisel verilerini açıklamaya zorlanmaz.

Aynı dersi alan öğrencilerin dersle ilişkili kişisel verileri (örn., değerlendirme sonuçları, ödev/sınav yanıtları vb.) ya da öğretim elemanı ile özel paylaşımları (örn., kişisel bir zorlanma ile ilgili destek ve danışmanlık talebi vb) diğer öğrencilerle paylaşılmaz.

Öğrenciler de yukarıda belirtilen gizlilik sorumluluklarını paylaşır ve eğitim öğretim uygulamalarının kayıtları, etkileşimlerde ortaya çıkan diğer öğrenci paylaşımları ve ilgili materyallerini sorumlu öğretim elemanının belirlediği gizlilik sınırları içinde kullanır, belirtilmediği takdirde dersi alan öğrenciler dışında herhangi bir mecrada paylaşmaz.

2.4. Erişilebilir olma ve şeffaflık

Ders tasarımı, işleyişi, ölçme ve değerlendirme yöntemleri, dönem içi değişiklikler, şikayet kanalları gibi öğrencinin bilgi alma hakkını gözeten bütün materyal ve bilgiler açık ve erişilebilirdir. Öğrenciler de sözü edilen ortak erişim kanallarını düzenli olarak takip eder ve bu kanallar yoluyla erişilebilir olmaya özen gösterir.

Öğretim elemanı ders ile ilişkili ve ders saatleri dışında temas olanağı sağlayan düzenli alanlar yaratır (Örn. Ofis saatleri, forumlar vb.) ve bu işleyişi dönem başında öğrencilerle paylaşır.

Düzenli temas kanallarını yaratmak ve düzenlemek öğretim elemanının inisiyatifindedir, öğretim elemanı ders içerik ve işleyişine uygun yöntem ve düzeni seçebilir. Öğrenciler de bu yöntem ve düzene uyum sağlamaya özen gösterirken, belirlenen yöntem ve düzende öğretim elemanına erişimi engelleyen geçerli bir özel durumu (örn. Aynı saatte başka bir dersinin olması vb.) varsa, öğretim elemanından değişiklik talep etme hakkına sahiptir.

Öğrenme kazanımlarının değerlendirilmesinde şeffaflık ve erişilebilirlik esastır. Yöntemi ne olursa olsun yapılan değerlendirmeler sonrası öğrencilerin nasıl değerlendirildiklerini bildiklerinden emin olunur, öğrenciye geribildirim alanı yaratılır—(örn., yanıt anahtarının

paylaşılması, değerlendirme kriterlerinin paylaşılması, öğrencilerin değerlendirme itirazlarına karşılık verilmesi, sınav/ödev sonrası genel değerlendirme etkileşimi vb.). **Sözü edilen geribildirim yöntemi öğretim elemanının inisiyatifindedir, öğretim elemanı ders içerik ve işleyişine uygun geribildirim yöntemini seçebilir.** Öğrenciler de öğretim elemanının uygun gördüğü geribildirim yöntemine uyum sağlamaya özen gösterir, haksızlığa uğradığını düşünüyorsa önce öğretim elemanı ile uygun bir dille belge ve gerekçelerini sunarak temas kurmaya çalışır. Belgeli ve gerekçeli teması sonuç vermezse, şikayet mekanizmalarını devreye sokma hakkına sahiptir. Şikayet mekanizmaları ile ilgili desteği öğrenci danışmanlarından talep edebilir.

3. Saygı (insan haklarına saygı, ayrımcılık yapmama);

Hiçbir öğrenciye ya da fakülte mensubuna yaş, kimlik, cinsiyet, cinsel kimlik, cinsel yönelim, etnik köken, din, mezhep, sosyo-ekonomik düzey ya da engel sebebi ile ayrımcılık ya da farklı muamele yapılamaz. Yapıldığı düşünülen uygulamalara kişinin konumuna ya da statüsüne bakılmaksızın müdahale edilir.

Öğrencilerin **eğitim-öğretim ve öğrenci-öğretim elemanı ilişkilerinin sınırları içindeki kararlarına ve paylaşımlarına** saygı duyulur, öğrenciler **birbirlerine ve öğretim elemanına saygı sınırları içindeki fikir ve davranışları** sebebi ile yargılanmaz. Öğretim elemanı, öğrencinin zararlı çıkacağını ya da zarar vereceğini öngördüğü durumlarda öğrencinin özerkliğine saygısını koruyarak uyarı ya da deneyim aktarımında bulunarak öngördüğü zararı öğrenci ile paylaşabilir. Öğrencinin kendisine ya da başkalarına zarar verme riski olan ya da kural dışı karar ya da davranışlarını yetkili mercilere iletilir, ilgili işlemler başlatılır.

Öğrenciye verilen geribildirimler, sınıf içi etkileşim ya da uyarılarda öğrencinin akademik gelişimine yönelik açıklamalar tercih edilir, adil ve saygılı olunur. Öğrencinin özgüvenini zedeleyici hakaret içeren, sadece zayıf alanına vurgu yapan ve güçlendirme önerisi sunmayan geribildirimlerden kaçınılır. Öğrenciler de öğretim elemanlarına verdikleri olumlu ya da olumsuz geribildirimlerinde saygı sınırlarını gözeterek açık ve şeffaf olmaya özen gösterir.

Ders içi etkileşimlerde öğrencilerin ders içindeki birbirleri ile iletişim ve temaslarında birbirlerinin özerkliklerine ve kişiliklerine saldırı içeren etkileşimlerine uygun bir biçimde müdahale edilir ve engellenir.

Öğrenciler öğretim elemanlarına, diğer öğrencilere, fakülte personeline, Başkent Üniversitesinin kurumsal kimliğine, fiziksel ortamlara ve doğaya saygılı olur, tutum ve davranışlarında sözü edilen bütün tarafların haklarını dikkate alarak hareket eder. Ayrıca, dersin işleyişine ve diğer öğrencilerin öğrenme haklarına saygı gösterir, bu haklara engel olabilecek girişimlerden kaçınır. Bunları yaparken haklarını, sorumluluklarını ve görevlerini bilerek hareket ederken diğer öğrencilerin ve fakülte mensuplarının hak ve özgürlüklerine saygı gösterir.

4. Sorumluluk (hesap verebilirlik, yetkinlik ve öz değerlendirme/farkındalık);

Öğretim elemanları şeffaf, dürüst, erişilebilir olarak ve öğrencilerin haklarına ve özerkliğine saygı duyarak eğitim öğretim kalitesini arttırmak, bilimsel düşünme ve öğrenme süreçlerini geliştirmekle yükümlüdür. Bu bağlamda öğretim elemanının sorumlulukları;

- öğrencilerinin kişisel verilerini korumak,
- eğitim- öğretim uygulamalarından, bu uygulamaların niteliği ve işleyişinin yetkinlik sınırları içinde en etkili şekilde planlamak, bu sürecin sonuçlarını takip ve telafi etmek,
- etik ilkeleri dikkate almak, karşılaştığı ikilemleri öğrencilerin, kendisinin, kurumun ve mesleğin en az zarar göreceği çözümler ile ele almak,
- eğitim-öğretim uygulamaları ve öğrenci ile ilişkilerinde dürüstlük, güvenilirlik, eşitlik ve adalet, ayrımcılık yapmama gibi evrensel değerler açısından öğrenciye model olmak,
- verdiği tüm dersler ve yürüttüğü etkinliklerde öğrenci ya da katılımcıları doğru bilgilendirmek ve gerekli bilgilerin erişilebilir olmasını sağlamak,
- öğrencileri araştırma, sorgulama ve öğrenmeye teşvik edici olmak,
- öğrencilerin mesleğin ya da disiplinin temel değer ve ilkelerini ders kapsamında kavramasını sağlamak,
- güvenilir ölçme-değerlendirme yöntemleri kullanarak öğrencilerin öğrenme kazanımlarına katkı sağlamak,
- öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözetererek derslerde kullanılan yöntem ve teknikleri geliştirmek,
- öğrencileri kötüye kullanımdan/istismardan kaçınmak,
- bilimsel ölçütleri daima göz önünde bulundurmak,
- çalışmalarında ve ders materyallerinin hazırlanmasında kaynak göstermeden veya izin almadan başkalarının buluş, fikir ya da eserini kullanmamak,
- hak ihlalleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi toplumsal konulara duyarlı olmak ve uzmanlık alanı sınırları içinde öğrencileri duyarlı olmaya teşvik etmektir.

Öğrenciler de;

- Eğitim ve öğretimin gerekliliklerini (devamlılık, derse aktif katılım, eleştirel düşünme, etkinliklerinin zaman ve işleyiş planına uyum gösterme, geliştirici geribildirim verme vb.) yerine getirmekle, yerine getiremediği özel koşullar olması durumunda bölümünü ya da dersin sorumlu öğretim elemanını bilgilendirmekle
- Lisans yönetmelik ve yönergelerine hâkim olmakla
- Öğrenci hak ve sorumluluklarını bilip korurken hak ve sorumluluklarının ötesinde özel ve ayrıcalıklı taleplerde bulunmamakla (sınav notu yükseltme, özel bir sebebi olmamakla birlikte ek devamsızlık talebi, öğretim elemanı ile sınırları ihlal eden aşırı yakın ve/veya duygusal bir ilişki içinde olma talebi vb.)

- Ödev, proje vb. araştırma içerikli çalışmalarında dürüst olmak, atıf yapmadan ya da kaynak göstermeden başka çalışmaları kullanmamakla yükümlüdür.

5. Adalet (Tarafsızlık ve eşitlik);

Her öğrenciye aynı koşullar sunulur, kişiye özel uygulamalardan kaçınılır (örn, dersle ilgili öğrenciye özel açıklamalar yapmamak, ders için oluşturulan iletişim ortamları dışında dersle ilgili paylaşımlarda bulunmamak, belirli öğrencilere özel ölçme değerlendirme yöntemleri kullanmamak, her öğrenciye aynı ölçme değerlendirme kriterlerini uygulamak, belirli öğrencilere özel fırsatlar sunmamak vb.).

Öğrencilerin görüşlerine başvurulması gereken konularda çoğunluğu gözeterek karar alınır. Planlanan uygulamadan zarar göreceği ya da bu uygulamaya eşit erişim sağlayamayacak tek bir öğrenci olsa bile söz konusu uygulama gözden geçirilir veya hayata geçirilmez. Öğrenciler de diğer öğrencilere haksız bir muameleyle sebep olabilecek talep ve davranışlarda bulunmaz. Haksız muamele gözlediğinde bölüm/ders sorumlularını bilgilendirir.

Öğrencilerin özel ve geçerli durumlarına (örneğin engel, sağlık durumu vb.) yönelik uygulamalarda genel uygulamanın öğrencinin özel durumuna uygun bir biçimde en az değişikliklerle uyarlanmasına özen gösterilir.

Derslerde öğrencilere eşit mesafede bulunduğu hissettirilir, hiçbir öğrenciye duygusal ya da dersle ilişkili ayrıcalık tanınmaz. Öğrenciler de öğretim elemanı değerlendirmelerinde duygusal ve ilişkisel zorluk ya da sempati düzeyine göre değil, eğitim öğretim işlevlerine ilişkin görüş bildirdiğinden emin olur

Ders içi etkileşimler, öğrencilerin katkı ve paylaşımlarının her öğrencinin isteği ve motivasyonu doğrultusunda söz hakkı olacak şekilde düzenlenir. Söz hakkında sahip olan öğrenciler isterlerse, **birbirlerine ve öğretim elemanına saygı sınırları içindeki fikir ve önerilerini** sunabilir.

6. En Yüksek Yarar (gereksiz zararlardan kaçınma)

Önceden bilgilendirilen ders işleyişinde değişiklikler olması durumunda öğrencinin en yüksek verim ve yararını gözeterek uygulamalara öncelik verilir. Öğrenciler de itiraz ve önerilerinde diğer öğrencileri, öğretim elemanının koşullarını ve fakülte işleyişini dikkate alarak hareket eder.

Öğrenciler de diğer öğrencilerin eğitim-öğretim uygulamalarına katılımını engelleyecek, göreceği yararı azaltacak ya da zarar riski oluşturacak taleplerde bulunmaz. Böyle bir durum gözlerse öğretim elemanını bilgilendirir.

Öğretim elemanı görevini ve değerlendirme yetkisini kötüye kullanmaz, bunu kişisel çıkar veya hırslarını gözeterek araçlar olarak görmez. Öğrenciler de kişisel bağlantılarını, özel durumlarını

ya da baskı oluşturabilecek herhangi bir kaynağını öğretim elemanına baskı, sansür ya da yaptırım aracı olarak kullanmaya çalışmaz, kullanmakla tehdit etmez.

Öğrencilerle öğretim elemanı-öğrenci ilişki sınırları dışında hizmet alımı, romantik ya da cinsel yakınlaşma, arkadaşlık ilişkisi gibi başka türde ilişkiler kurulamaz. Öğrenciler de bu tip taleplerde bulunmaz, öğretim elemanının bu tip taleplerine maruz kalır ya da başka öğrencilerin maruz kaldığını gözlerse ilgili şikayet mekanizmalarını devreye sokar.

ARAŞTIRMA ve YAYIN ETİĞİ

1. Özgürlük

Öğretim elemanları ve öğrenciler yetkinlik alan ve konuları doğrultusunda her konuda araştırma geliştirme ve yürütme özgürlüğüne sahiptir, herhangi bir sansüre maruz kalmazlar.

2. Yetkinlik

Bilimsel araştırma yöntemleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadan araştırma yapılamaz ve bilimsel araştırma basamak ve yöntemlerine uygun araştırma tasarımları oluşturmak hedeflenir.

Araştırma tasarımları araştırma alanına uygun etik kurul onayına sunulur ve onay alındıktan sonra hayata geçirilir.

Hayvanlarla yapılan araştırmalar hayvan deneylerine uygun eğitimi almış yetkin araştırmacılar tarafından yürütülür.

3.Sorumluluk

Birden fazla araştırmacı ile yürütülecek araştırmalarda tasarım aşamasında araştırmacı sorumlulukları ve yayın hakları netleştirilir.

Araştırmacılar araştırmalarını etik kurul onayı alındığı haliyle herhangi bir değişikliğe gitmeden yürütmekle sorumludur. Onay alınan araştırmanın bilimsel yöntem gücünü ve alana katkısını arttıracak değişiklikler gerekli ise tekrar etik kurul onay sürecine girilir ve araştırmanın güncellenen hali onay alındıktan sonra işleme sokulur.

İnsanlarla yapılan araştırmalarda fiziksel ya da duygusal zarar ihtimali olan tasarımlarda yanıltma yapılmaz ya da işleme ilişkin eksik bilgi verilmez. Araştırma işlemi sebebi ile oluşan hasarlardan ve bu hasarların takip ve telafisinden araştırmacılar sorumludur.

Hayvanlarla yürütülen araştırmalarda hayvanların bakım ve koruma sorumluluğu araştırmacılara aittir. Ayrıca hayvanlara eziyet edilmediğinden emin olunur ve hayvanlar sağlık koşulları uygun bir ortamda tutulur.

Araştırma tamamlandıktan sonra araştırmacılar araştırma yöntemini ve sonuçlarını saptırmadan iletmek ile sorumludur.

4. Dürüstlük

İnsanlarla yapılan araştırmalarda potansiyel katılımcılar katılım öncesinde bilgilendirilir. Bu bilgilendirme ana hatları ile araştırmanın amacını, işlemini, katılımcının cayma hakkını, potansiyel zararlarını, verilerin gizlilik sınırlarını, araştırma teşviklerini ve araştırmalara ulaşılabilecek iletişim bilgilerini içerir.

Araştırma verilerinin işlem ya da analiz aşamasında, araştırmacının çıkarına uygun sonuçları elde edebilmek ya da başka herhangi bir amaçla değişiklik, oynama, saptırma yapılmaz. Araştırma verileri olduğu gibi eksiksiz bir biçimde sunulur.

Araştırma bulguları raporlanırken ya da yayına dönüştürülürken belirli bir politik görüş, ticari ya da kişisel kaygılara hizmet edecek şekilde eksik ya da sonradan üretilmiş bulgu eklenerek iletilmez, araştırma bulguları olduğu gibi sunulur ve objektif bir biçimde tartışılır.

Araştırmacılar yayın oluştururken yararlandıkları bulguları kaynak göstererek kullanır, eserlerinde intihal olmadığından emin olur.

5. Zarar Vermeme

Araştırma tasarımları insan, hayvan ya da çevreye zarar vermeyecek şekilde tasarlanır.

İnsanları yanıltma, eksik ya da yanlış bilgi verme gibi bir tasarıma ihtiyaç duyulan araştırmalarda araştırmanın gerekliliği, alana katkısı iyi değerlendirilir, aynı amaca hizmet eden başka bir tasarım olmadığından emin olunur. Bilimsel katkı ve özgün değeri yüksek ve başka tasarımlara uygun olmayan çalışmalarda yapılan yanıltmalara ilişkin araştırma sonunda mutlaka bilgilendirme yapılır ve bilgilendirme sonrası katılımcıya cayma (verilerinin kullanılmamasını talep etme) hakkı sunulmalıdır. Yanıltma kaynaklı duygusal zorlanma ya da olumsuz bir etki olması ihtimali düşünülerek telafi mekanizmaları planlanır ve talep eden katılımcı bu mekanizmalara yönlendirilir.

Hayvanlara zarar riski ya da zorunluluğu olan araştırmalarda hayvanlara eziyet edilmeyen en uygun yöntem seçilir.